

Yael Bartana hos Cecilia Hillström

KONSTEN.NET konsten.net/yael-bartana-hos-cecilia-hillstrom

Andreas Gedin

20 april 2022

Konst som politik, eller politik som konst, har som bekant varit ett huvudspår inom samtidskonsten under många år. Det ideologiska innehållet har med tiden blivit till estetik och begreppen sanning och åskådning har ofta och oreflekterat förväxlat eller sammanfallit. Men det gäller inte allt och alla, det finns också de som uppfattar tillvarons nyanser.

Nyligen intervjuades Marina Abramović med anledning av att hon visar verk i Kaunas, Litauen. Hon kommenterade sitt verk på Venedigbiennalen 1997, "Balkan Baroque", som var en kommentar till det pågående kriget på Balkan. Då satt hon, helt klädd i vitt, på en stor hög med köttben och skrapade dem rena samtidigt som hon sjöng. Man kan inte skrubba blodet och skammen från sina händer, ville hon ha sagt. Men nu, sa Abramović i intervjun med hänvisning till Rysslands invasion av Ukraina, nu räcker konsten inte till. Därför donerar hon ett omfattande verk som skall säljas till förmån för Ukrainas folk.

Jag uppfattar det inte som att Abramović menar att konsten har spelat ut sin roll. I stället kräver olika situationer olika insatser, av oss alla, och ett akut krig kräver akuta handlingar. Men i längden är kulturen omistlig, inte minst med tanke på att det är den ukrainska kulturens överlevnad som står på spel och som ukrainare offerar sina liv för.

Yael Bartana, Two Minutes to Midnight, 2021. Foto: Birgit Kaulfuss

Israeliska Yael Bartanas videoverk "Two Minutes to Midnight" (2021) på Cecilia Hillström Gallery är ett exempel på politisk konst som i stort klarar av att vara mångfacetterad. I ett samtal med professor Cecilia Sjöholm på galleriet och i intervjuer framhåller Bartana vikten av öppenhet och komplexitet och att projekten är ett slags experiment som ställer viktiga frågor. Det är också därför hon trots en intensiv internationell karriär har valt att doktorera som konstnär vid Malmö högskola. Forskningen kan erbjuda en möjlighet till fördjupning som passar hennes arbeten ovanligt väl.

Filmen "Two Minutes to Midnight" är en variant på de War Games som iscensätts inom militära utbildningar. I Bartanas version deltar sammanlagt fyrtio olika kvinnliga specialister på krig och fred vid olika tillfällen och på olika platser tillsammans med en handfull skådespelare framför en publik. Verket kan ses som en vidareutveckling av "What if Women ruled the World" från 2017. I Bartanas nya film befinner sig kvinnorna i ett "War Room" som här stöpts om till "The Peace Room". Deltagarna agerar utifrån ett givet scenario och alla är kvinnor. Scenariot är inspirerat av Stanley Kubricks anti-atomvapenfilm Dr. Strangelove (1964) och går ut på att en president Twittler hotar att använda kärnvapen. Diskussionerna kring vad de skall göra är prövande. Skall de svara med hot och våld? Eller skall de helt enkelt ge sig för att minska lidandet? Är tyranmord rimligt? På vilket sätt förs diskussionen annorlunda än om deltagarna hade varit män? Och så vidare.

Den hotfulla och oberäkneliga presidenten Arnold Twittler är kalkerad på Donald Trump som var amerikansk president när verket producerades. Men nu går tankarna i stället till den ryske presidenten Vladimir Putin och hans militära överfall på Ukraina och hot om att

använda kärnvapen. Diskussionerna i filmen blir därför otäckt realistiska och verket är minst sagt politiskt relevant.

Yael Bartana, Two Minutes to Midnight, 2021

Filmen inleds och avslutas med svartvita sekvenser från en begravningsplats. I den avslutande delen får vi också se en armé av vitklädda soldater som marscherar dit genom en stad med gevär som har mynningarna igentejpade. När de kommer fram till begravningsplatsen dumpar de gevären i en öppen grav. Tyvärr. Bartana serverar oss pacifism som ett enkelt svar på de svåra frågor hon bjuder in oss att reflektera över.

Två andra, feministiskt kodade händelser, i filmen stör på ett liknande sätt. Dels ett telefonsamtal till en av kvinnorna i panelen som avbryter det livsviktiga mötet och hon låter sig övertalas av sin tjatiga lilla son att sjunga en godnattvisa för honom. Dels en manlig bimbo med naken överkropp som överraskande dyker upp och bjuder de kvinnliga deltagarna på frukt. Båda händelserna är enkla grepp som vill stryka den redan införstådda konstpubliken medhårs. Det är synd och smått obegripligt eftersom styrkan i verken i övrigt är motsatsen, att de är fruktbara, komplexa och öppna.

Andreas Gedin

Cecilia Hillström Gallery, Hudiksvallsgatan 8. Utställningen pågår 8 april 14 maj 2022